

توافق هسته‌ای واشنگتن و ریاض در سایه شرط جنجالی کاخ سفید، ناتمام ماند؛

غنی‌سازی در قبال مسئله فلسطین – اسرائیل!

رامین پرتو

توافق هسته‌ای غیرنظامی میان ایالات متحده و عربستان سعودی که از دوره ریاست‌جمهوری جوبایدن و حتی دولت نخست دونالد ترامپ در دست‌ور کار روابط دو کشور قرار داشت، اکنون به یکی از مهم‌ترین پرونده‌های سیاسی و امنیتی خاورمیانه تبدیل شده‌است؛ توافقی که ابعاد آن تنها به همکاری‌های هسته‌ای و تأمین انرژی محدود نمی‌شود و پیامدهای آن می‌تواند معادلات امنیتی منطقه، رقابت آمریکا و چین، آینده روابط عربستان و اسرائیل و حتی چشم‌انداز رقابت هسته‌ای در خاورمیانه را تحت تأثیر قرار دهد.

در سال‌های گذشته، سیاست سنتی واشنگتن این بود که ارائه فناوری و همکاری هسته‌ای به عربستان را در چارچوب یک معامله بزرگ‌تر منطقه‌ای تعریف کند که در یک‌سوی آن توسعه برنامه هسته‌ای غیرنظامی ریاض قرار داشت و در سبوی دیگر، عادی‌سازی روابط عربستان با اسرائیل وجود داشت. دولت‌های پیشین آمریکا تلاش داشتند این دو پرونده را به یکدیگر گره بزنند و از همکاری هسته‌ای به‌عنوان اهرمی برای پیشبرد پروژه عادی‌سازی روابط میان ریاض و تل‌آویسو استفاده کنند.

با این حال، دونالد ترامپ پس از اعلام توافق، تأکید کرد که برنامه هسته‌ای غیرنظامی عربستان در نهایت مشروط به پیوستن این کشور به توافق‌های ابراهیم و عادی‌سازی روابط با اسرائیل خواهد بود اما هنوز مشخص نیست این شرط در متن رسمی توافق گنجانده شده یا صرفاً موضع سیاسی ترامپ برای مراحل بعدی مذاکرات است. حتی مقام‌های کاخ سفید نیز توضیح روشنی درباره اینکه چرا این شرط پیش از امضای توافق به‌صورت رسمی اعلام نشده بود، ارائه نکرده‌اند.

این ابهام، پرسش اصلی درباره آینده توافق را شکل داده است: آیا واشنگتن واقعاً آماده است فناوری هسته‌ای را در اختیار عربستان قرار دهد و سپس از ریاض برای عادی‌سازی روابط با اسرائیل مطالبه سیاسی کند، یا اینکه

عادی‌سازی همچنان پیش‌شرط نهایی شدن همکاری هسته‌ای خواهد بود؟

چرا واشنگتن عادی‌سازی با اسرائیل را شرط توافق می‌داند؟

پاسخ را باید در ساختار سیاست خارجی آمریکا و جایگاه اسرائیل در راهبرد منطقه‌ای واشنگتن جست‌وجو کرد. حتی اگر دولت ترامپ در دوره دوم ریاست‌جمهوری خود نسبت به گذشته معامله‌محور تر شده و تمرکز

اعطای فناوری هسته‌ای به عربستان بدون دریافت یک امتیاز سیاسی مهم برای اسرائیل، از نگاه بخش‌هایی از ساختار سیاسی آمریکا، به معنای از دست دادن یک اهرم راهبردی خواهد بود و بر همین اساس واشنگتن مجدداً شرط عادی‌سازی را برای ریاض مطرح کرده‌است

همچنین مدعی شد: «آمریکایی‌ها توانستند او کرایین‌ها را متقاعد کنند، زیرا او راپای‌ها آن‌ها را به ادامه جنگ تشویق می‌کند.» آخرین دور مذاکرات سه‌جانبه میان روسیه، اوکراین و آمریکا در ماه فوریه برگزار شد. کرملین بارها اعلام کرده است که آمیدوار است با کاهش تنش‌ها در خاورمیانه، میانجی‌گری آمریکا برای پایان دادن به جنگ اوکراین از سر گرفته شود. وزیران امور خارجه آمریکا و روسیه نیز این هفته در حاشیه یک نشست

نیود چشم‌انداز صلح، آن را تا پایان و تا پیروزی کامل ادامه خواهیم داد. با این حال، منتظر پیشنهادهای جدید آمریکا خواهیم ماند.» اظهارات او نشان‌دهنده تمایل کرملین به ادامه مسیر دیپلماسی و در عین حال، مقصر دانستن متحدان اروپایی اوکراین در طولانی شدن جنگی است که اکنون وارد نیمه پنجمین سال خود شده است. پسکوف افزود: «آمریکایی‌ها، رئیس‌جمهور ترامپ و مذاکره‌کنندگانش صادقانه در تلاش‌اند راه‌حلی ارائه دهند که برای همه قابل قبول باشد. پیشنهادی که آن‌ها ارائه کردند از سبوی ما پذیرفته شد اما اوکراینی‌ها آن را رد کردند.» وی

کاخ کرملین روز گذشته (جمعه) اعلام کرد که روسیه معتقد است «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا در تلاش‌های خود برای پایان دادن به جنگ اوکراین صادق است و با وجود تداوم آن سال تسلیحات آمریکایی به کی‌یف، منتظر خواهد ماند تا واشنگتن پیشنهادهای جدیدی ارائه کند. به نوشته رویترز، «دیمیتری پسکوف» سخنگوی کرملین تأکید کرد که روسیه تا زمان دستیابی به اهداف خود، به عملیات نظامی ادامه خواهد داد. پسکوف در گفت‌وگو با تلویزیون دولتی روسیه گفت: «بله، ادامه جنگ مسیر ترجیحی ما نیست اما با توجه به

نشود، همچنین گفتند که این حمله پنجشنبه شب در یک پست امنیتی در منطقه تالک رخ داد، زمانی که یک بمب‌گذار انتحاری با وسیله نقلیه حامل مواد منفجره خود، رامنفرج کرد و باعث انفجار قدرتمندی شد که تلفات جبران‌ناپذیر بود. خسارات گسترده‌ای را به همراه داشت. به نقل از خبرگزاری شینهوا، این منابع افزودند که کشته‌شدگان

انفجار انتحاری در پاکستان با ۱۵ کشته و ۲۴ زخمی

شامل ۱۰ سرباز، چهار پرسنل پلیس و یک مقام اداره جنگلیانی ایالت خیبر پختونخوا بودند. ارتش پاکستان نیز در بیانیه‌ای اعلام کرد که در یک حمله انتحاری در شمال غرب پاکستان دست کم ۱۵ نفر از جمله ۱۲ سرباز کشته شدند. همچنین به گفته مقام‌های امنیتی، حداقل ۲۴ نفر از جمله ۲۰ سرباز و چهار پرسنل پلیس، نیز در این انفجار زخمی و به بیمارستان‌های اطراف منتقل شدند. این منابع گفتند که این پست امنیتی پس از انفجار با خاک یکسان شد و تیم‌های امداد و نجات به عملیات جستجو و تخلیه در محل ادامه دادند. همچنین گمان می‌رود سه سرباز زیر آوار گیر افتاده باشند. منابع امنیتی پاکستان همچنین افزودند که در جریان عملیات پاکسازی، نیروهای امنیتی سه شبه‌نظامی را در منطقه اطراف از پای درآوردند.

نوع ایرانی

toseeirani.ir

خواهان آن است که پرونده هسته‌ای عربستان به عادی‌سازی روابط میان دو طرف منجر شود. به همین دلیل، استقبال دفتر بنیامین نتانیاهو از شرط مطرح‌شده از سوی ترامپ را باید در همین چارچوب تحلیل کرد. تل‌آویومی‌داند که عادی‌سازی با عربستان، به مراتب مهم‌تر از توافق‌های پیشین با برخی کشورهای عربی است و می‌تواند جایگاه اسرائیل را در منطقه به شکل چشمگیری ارتقا دهد. با این حال، مشکل اصلی برای اسرائیل این است که عربستان عادی‌سازی را به مسئله فلسطین گره زده است. محمد بن سلمان پیش‌تر تأکید کرده بود که بدون وجود مسیر روشن برای تشکیل کشور مستقل فلسطینی، ریاض آماده عادی‌سازی روابط با اسرائیل نیست. جنگ غزه و ادامه بحران انسانی در این منطقه نیز موضع عربستان را پیچیده‌تر کرده است.

از این منظر، اسرائیل از توافق هسته‌ای آمریکا و عربستان استقبال می‌کند، اما ترجیح می‌دهد این توافق به اهرمی برای وادار کردن ریاض به عادی‌سازی تبدیل شود. به بیان دیگر، تل‌آویو باصل همکاری تلاش خواهد کرد در مقابل، امتیازات مطلق نندارد، اما می‌خواهد اطمینان حاصل کند که این همکاری در نهایت به تقویت جایگاه اسرائیل منجر خواهد شد، نه اینکه صرفاً ظرفیت راهبردی و اقتصادی عربستان را افزایش دهد.

آیا روابط عربستان – اسرائیل عادی می‌شود؟

در شرایط کنونی، پاسخ به این پرسش را نمی‌توان یک «بله» یا «خیر» قطعی دانست؛ اما شواهد موجود نشان می‌دهد

تل آویواز اعطای فناوری هسته‌ای به عربستان بدون دریافت تضمین‌های روشن درباره آینده برنامه هسته‌ای این کشور نگران است و خود را در محیطی امنیتی می‌بیند که در آن برنامه هسته‌ای ایران یکی از اصلی‌ترین تهدیدها محسوب می‌شود و هر گونه افزایش توانمندی هسته‌ای کشورهای منطقه می‌تواند محاسبات امنیتی آن را پیچیده‌تر کند. از سوی دیگر، اسرائیل به شدت

عربستان سعودی احتمالاً حاضر نیست صرفاً در ازای دریافت فناوری هسته‌ای، از موضع خود درباره مسئله فلسطین عقب‌نشینی کند.

ریاض در سال‌های اخیر تلاش کرده است سیاست خارجی مستقلی را دنبال کند، عربستان نه تنها روابط خود را با آمریکا حفظ کرده، بلکه روابط گسترده‌ای با چین و دیگر قدرت‌ها نیز ایجاد کرده است. در چنین شرایطی، فناوری هسته‌ای برای عربستان یک هدف راهبردی است، اما تنها هدف سیاست خارجی این کشور نیست. محمد بن سلمان می‌خواهد عربستان را به قدرتی مستقل، متنوع و تأثیرگذار تبدیل کند و در این مسیر، حاضر نیست بدون دریافت امتیازات قابل توجه، وارد یک توافق سیاسی پرهزینه شود.

مسئله فلسطین و جنگ غزه نیز در این میان تعیین‌کننده است. عادی‌سازی روابط با اسرائیل در شرایطی که افکار عمومی جهان عرب نسبت به جنگ غزه حساس است، برای عربستان هزینه سیاسی بالایی دارد.

از این رو، حتی اگر ریاض در نهایت به سمت عادی‌سازی حرکت کند، احتمالاً تلاش خواهد کرد در مقابل، امتیازات مهمی از آمریکا و اسرائیل دریافت کند؛ از جمله تضمین‌های امنیتی، همکاری‌های اقتصادی و فناوری، و مهم‌تر از همه، تعهدات روشن درباره مسیر تشکیل کشور فلسطینی.

بنابراین، به نظر می‌رسد فناوری هسته‌ای به تنهایی برای تغییر موضع عربستان کافی نیست. واشنگتن ممکن است تلاش کند پرونده هسته‌ای را به عادی‌سازی پیوند بزند، اما ریاض نیز می‌تواند از همین پرونده برای افزایش قدرت چانه‌زنی خود استفاده کند. عربستان می‌داند که آمریکا به دنبال حفظ این کشور در مدار خود و جلوگیری از تعمیق روابط آن با چین است و اسرائیل نیز عادی‌سازی با ریاض را یک هدف راهبردی می‌داند. این وضعیت، قدرت چانه‌زنی عربستان را افزایش می‌دهد. در نتیجه، محتمل‌ترین سناریو آن است که عربستان در کوتاه‌مدت از پذیرش عادی‌سازی کامل و بدون قیدو شرط خودداری کند. با این حال، اگر آمریکا تضمین‌های امنیتی و اقتصادی قابل توجهی ارائه دهد و هم‌زمان مسیری مطمئن برای حل مسئله فلسطین شکل بگیرد، احتمال حرکت تدریجی ریاض به سمت عادی‌سازی افزایش خواهد یافت.

آمریکا بر ۶۰ کشور تعرفه گمرکی جدید وضع می‌کند

تعرفه اعمال شده طبق نظام (MFN)، مشمول تعرفه ۱۰ یا ۱۲.۵ درصدی خواهند شد. در مقابل، نرخ تعرفه پایه برای سایر کشورهای مشمول این تحقیق که شرایط تعیین شده توسط واشنگتن را برآورده نکرده‌اند، به ۱۲.۵ درصد افزایش می‌یابد که نشان‌دهنده افزایشی ۲.۵ درصدی است. این تعرفه‌های جدید قرار است (جمعه) ساعت ۰۷:۰۰ به وقت مسکو اجرایی شوند. این تعرفه‌ها جایگزین تعرفه گمرکی جهانی موقت ۱۰ درصدی خواهند شد که دولت دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در ماه فوریه و پس از لغو تعرفه‌های گمرکی اوربل ۲۰۲۵ توسط دیوان عالی، اعمال کرده بود. مدت اعتبار این اقدام موقت ۱۵۰ روز بوده و روز جمعه به پایان می‌رسد؛ موضوعی که کاخ سفید را وادار کرده تا به سمت اعمال تعرفه‌های هدفمند در مبنای جدید حرکت کند. در این راستا دون فارل، وزیر تجارت استرالیا با بیان اینکه این تصمیم دولت آمریکا برای افزایش تعرفه بر صادرات این کشور ناامید شده است، اعلام کرد که کانبرا همچنان برای لغو این تعرفه‌ها تلاش خواهد کرد.

گمرکی بر ۶۰ کشور به دلیل ناکامی آن‌ها در اعمال ممنوعیت واردات کالاهای تولیدشده با کار اجباری و عدم تضمین اجرای مؤثر این ممنوعیت صورت می‌گیرد». طبق این بیانیه، پایین‌ترین نرخ تعرفه، یعنی ۱۰ درصد، ۱۷ بر کشوری اعمال می‌شود که قبلاً ممنوعیت واردات کالاهای تولیدشده با کار اجباری را وضع کرده‌اند. این فهرست، در کنار سایر کشورها، شامل بریتانیا، هند، کانادا و مکزیک است. این بیانیه تصریح می‌کند که برخی کالاهای وارداتی از اتحادیه اروپا، ژاپن، کره جنوبی و سوئیس که مشمول استثنائات نمی‌شوند، پس از کسر

شهردار لندن: نتانیاهو در صورت سفر به بریتانیا بازداشت می‌شود

بریتانیا حکم بازداشت بنیامین نتانیاهو توسط دادگاه بین‌المللی کیفری را اجرا خواهد کرد یا خیر، پاسخ داد: «هر کسی که متهم به نسل‌کشی باشد، باید با عدالت روبه‌رو شود». وی گفت در صورت بازداشت نتانیاهو از لندن، با اندی برهام، نخست‌وزیر بریتانیا، «برای اجرای قانون» همکاری خواهد کرد. خان افزود: «در لندن جایی

جهان نما

مجلس نمایندگان آمریکا به توقف جنگ رای داد، سنا رد کرد؛

جنجال در کنگره به سر ایران

در حالی که مجلس نمایندگان آمریکا (پنجشنبه) به محدود شدن اختیارات رئیس‌جمهوری آمریکا در قبال جنگ با ایران رای داد، مجلس سنا از تصویب قطعنامه مشابه باز ماند. عدم شرکت سه سناتور که پیشتر از موافقان محدود شدن اختیارات رئیس‌جمهور آمریکا بودند عملاً باعث شکست حامیان تصویب این قطعنامه شده‌است.

مجلس نمایندگان آمریکا با ۲۱۴ رأی موافق در برابر ۲۰۸ رأی مخالف قطعنامه‌ای را تصویب کرد که خواستار توقف جنگ دونالد ترامپ در ایران در صورت نبود مجوز کنگره است. چهار نماینده جمهوری خواه نیز همراه دموکرات‌هایه این قطعنامه رأی دادند.

اما این قطعنامه اختلاف دوی را در سنا رد شد. این دومین بار است که مجلس نمایندگان با تصویب قطعنامه‌ای تلاش می‌کند اختیارات رئیس‌جمهوری آمریکا در این زمینه محدود کند.

این رأی مجلس نمایندگان، مخالفتی مهم با نحوه اداره جنگ از سوی رئیس‌جمهور آمریکا محسوب می‌شود، اما الزام‌آور نیست و حتی اگر در سنا نیز تصویب می‌شد، دولت رانچار به پایان جنگ نمی‌کرد.

درباره میزان قدرت حقوقی این قطعنامه مجلس نمایندگان نیز اتفاق نظر وجود ندارد. عده‌ای این اقدامات را تلاشی نمادین می‌دانند اما برخی نمایندگان دموکرات می‌گویند این قطعنامه در صورتی که سنان آن را تصویب می‌کرد می‌توانست از نظر حقوقی الزام‌آور باشد چون هیچ دادگاهی در آمریکا با آن مخالفت نکرده است.

اوایل ماه گذشته میلادی، مجلس نمایندگان آمریکا در اقدامی کم‌سابقه، تصویب یک قطعنامه که به هبری دموکرات‌هایتهیه و دنبال شد مخالفت خود را با جنگ دونالد ترامپ علیه ایران ابراز کرد.

این قطعنامه روز چهارشنبه سوم ژوئن ۲۱۵ رأی موافق در برابر ۲۰۸ رأی مخالف تصویب شد. چهار نماینده جمهوری خواه نیز همراه با تمامی دموکرات‌ها به آن رأی مثبت دادند.

بر اساس این قطعنامه، از دونالد ترامپ خواسته می‌شود نیروهای مسلح آمریکا را از درگیری‌های نظامی با ایران خارج کند، مگر آنکه کنگره به‌سماعلان جنگ کند یا مجوز استفاده از نیروی نظامی علیه ایران صادر کند.

حدود سه هفته پس از این اقدام مجلس نمایندگان، سنای آمریکا که تحت کنترل جمهوری خواهان است، طرحی را تصویب کرد که از دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، می‌خواهد جنگ با ایران را متوقف کند یا پیش از ادامه اقدام نظامی، مجوز کنگره را دریافت کند. اما این قطعنامه تا حد زیادی نمادین بود، زیرا حتی پس از تصویب در هر دو مجلس کنگره، به‌منظور بررسی برای دونالد ترامپ ارسال نمی‌شود و الزام‌قانونی ندارد.

در واکنش به این طرح سنا، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، از آن انتقاد کرد و آن را «بی‌موقع و بی‌معنی» خواند.

او در شبکه اجتماعی خودش، تروث‌سوشال، نوشت: «در حالی که من ایران را در «طنباب» بسته‌ام، آماده سقوط... سنای آمریکا تصمیم می‌گیرد که رأی‌گیری در مورد قانون اختیارات جنگی را بی‌موقع و بی‌معنی برگزار کند.»

او ادامه داد: «این سناتورها کار من را سخت‌تر کرده‌اند، اما من به هر طریقی که شده آن را انجام خواهم داد، چون همیشه از پیش‌برمی‌آیم!»

■ ■ ■

اعلام خروج از یمن و پرداخت غرامت برای بازسازی و برانه‌های جنگ؛

دو شرط انصارالله

برای پایان تنش با عربستان

انصارالله یمن دو شرط را برای پایان دادن به تشدید تنش‌ها با عربستان تعیین کرد. یکی از رهبران جنبش انصارالله یمن در پی تصمیم این جنبش مبنی بر ممنوعیت کشتیرانی عربستان، دو شرط را برای پایان دادن به تنش علیه عربستان اعلام کرد. عبدالملک العجسی، عضو هیئت مذاکره کننده و عضو دفتر سیاسی جنبش انصارالله در شبکه اجتماعی «اپیکس» نوشت: «عربستان می‌تواند با دو شرط، خود را از پیامدهای بحران در یمن مصون بدارد. اول، اعلام خروج از یمن و دوم، پرداخت غرامت برای بازسازی آنچه با جنگ ویران شده است.» وی افزود که جنبش انصارالله، عربستان را مسئول تداوم بحران می‌داند و این کشور را به کنترل تصمیم‌گیری‌ها در مناطق تحت تصرف دولت یمنی دست‌نشانده ریاض، تصرف ثروت‌های ملی و اعمال محاصره علیه یمن متهم می‌کند.

پیش‌تر جنبش انصارالله از حمله به دو نفت‌کش سعودی با موشک‌های بالستیک و پهپاد در دریای سرخ خبر داد. این جنبش اعلام کرد که این دو کشتی تصمیم‌ممنوعیت کشتیرانی برای عربستان را نقض کردند که در یکی از آن‌ها تن سوزی رخ داده است.

این در حالیست که نیروهای صناعدار تحولی قابل توجه که نبرد محاصره دریایی را به سواحل عربستان در دریای سرخ کشاند، دو عملیات نظامی هماهنگ و نفتکش سعودی در دریای سرخ انجام دادند. سرتپ یحیی سریع، سخنگوی این نیروها، اعلام کرد که بمبارد روز گذشته دو نفتکش سعودی «بلی» و «انسلیا» در پی سربریچی از تصمیم یمن مبنی بر محاصره با موشک‌های بالستیک، بالدارو پهپاد هدف قرار گرفتند که موجب وقوع آتش‌سوزی گسترده در آنها شد. ناظران نظامی معتقدند تازه‌ترین حمله یمن نشان‌دهنده رویکرد صناعدار برای تنگ کردن عرصه بر کشتیرانی عربستان در دریای سرخ و بیابانر آن است که عملیات این نیروها تنها به رهگیری کشتی‌های غارم به مبدا یا از مقصد بنادر سعودی محدود نخواهد شد.